

Gulating lagmannsrett - Kjennelse - LG-2022-108573

Instans	Gulating lagmannsrett – Kjennelse
Dato	2022-09-14
Publisert	LG-2022-108573
Stikkord	Sivilprosess. Avvisning. Privat straffesak.
Sammendrag	<p>Saken gjelder anke over avvisningskjennelse i privat straffesak. Lagmannsretten uttalte at ankende parts begjæring ikke var til gunst for saksøkte, og kunne dermed ikke anses som en anke, som etter § 309 kan fremmes selv om dommen er rettskraftig. Lagmannsretten bemerket at retten til rettferdig rettergang ved en uavhengig og upartisk domstol, jf. EMK artikkel 6 nr. 1, SP artikkel 14 og Grunnloven § 95, ikke gir grunnlag for en «ubetinget opphevelse» av en rettskraftig dom som følge av anførsler om inhabilitet hos dommeren. Anførsler om at dommeren var inhabil kan brukes både som ankegrunn, og som grunnlag for å begjære gjenåpning, jf. straffeprosessloven § 343 andre ledd nr. 3 og straffeprosessloven § 389 tredje ledd jf. tvisteloven § 31-3 første ledd bokstav a. Tingretten hadde etter dette med rette avvist begjæringen om opphevelse av dom. (Sammendrag ved Lovdata.)</p>
Saksgang	Sør-Rogaland tingrett TSRO-2022-84459 – Gulating lagmannsrett LG-2022-108573 (22-108573PRI-GULA/AVD1).Anke til Høyesterett avvist, HR-2022-2474-U.
Parter	A mot Equinor ASA.
Forfatter	Lagdommer Gro Berge, kst. lagdommer Jan-Inge Wensell Raanes og lagdommer Carl Petter Martinsen.
Sist oppdatert	2022-12-23

Innholdsfortegnelse

Gulating lagmannsrett - Kjennelse - LG-2022-108573	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Sakens bakgrunn	3
Ankende parts påstand og grunnlaget for denne.....	3
Lagmannsrettens vurdering	4

Saken gjelder anke over avvsningskjennelse i privat straffesak.

Sakens bakgrunn

A begjærte 8. juni 2022 «ubetinget opphevelse» av dom av 8. februar 2013 i sak 11-108237PRI-STAV. Tingretten har redegjort slik for den tidligere saken og dommen som kreves opphevet:

Retten legger til grunn at riktig saksnummer for dommen som kreves opphevet er 11-108237PRI-STAV, som er en privat straffesak med blant annet A som saksøker mot Statoil ASA med krav om mortifikasjon av anført ærekrenkende utsagn og krav om oppreisningserstatning for samme, jf. [straffeloven 1902 § 253](#) nr. 1 og [skadeserstatningsloven § 3-6](#). Stavanger tingrett avsa dom i saken 08.02.2013 der Statoil ble frifunnet. Dommen ble anket av blant annet A og anken nektet fremmet av Gulatung lagmannsrett ved beslutning av 14.05.2013. Anke til Høyesterett ble nektet fremmet i beslutning av 09.09.2013.

Sør-Rogaland tingrett avsa 7. juli 2022 kjennelse med slik slutning:

1. Begjæring fra A av 08.07.2022 om opphevelse av dom i straffesak 11-108237PRI-STAV og erstatning for påløpte sakskostnader, avvises.
2. Begjæring fra A om dekningen av løpende advokatkostnader, tas ikke til følge.

A har rettidig anket kjennelsen. Lagmannsretten har ikke funnet det nødvendig å forelegge anken for Equinor ASA.

Ankende parts påstand og grunnlaget for denne

A, også kalt A, har i hovedtrekk gjort gjeldende:

Dom i sak 11-108237PRI-STAV begjæres opphevet, jf. [straffeprosessloven § 343](#) andre ledd nr. 3, EMDs sak Gudmundur Andri Ástráðsson v. Iceland, [EMK artikkel 6](#) nr. 1, FNs [konvensjon om sivile og politiske rettigheter \(SP\) artikkel 14](#) og [Grunnloven § 95](#).

Når domstolen ikke er lovlig besatt foreligger det en saksbehandlingsfeil som ubetinget skal tillegges virkning, jf. [straffeprosessloven § 343](#) andre ledd nr. 3. Dommen skal oppheves ettersom den er en nullitet uten rettskraft og aldri har vært rettskraftig. Det løper dermed heller ingen ankefrister. I [HR-2019-1384-U](#) fikk klager medhold i at avgjørelsen var en nullitet elleve år etter en uteblivelsesdom, hvor klager ikke var lovlig innkalt. På samme måte må forutsetningen for rettskraft være at domstolen er lovlig besatt.

Det foreligger flere lagmannsrettsavgjørelser hvor tilsynelatende rettskraftige dommer har blitt opphevet.

Tingretten bryter menneskerettighetene ved å nekte å bistå med reparasjon av menneskerettsbruddet i den tidligere saken, jf. [Grunnloven § 95](#).

Det økonomiske ansvaret ligger på Staten v/Domstoladministrasjonen. I tillegg må Equinor, B, C og D ansvarliggjøres.

Det er lagt ned slik påstand:

1. Dom og hovedforhandling i straffesak 11-108237PRI-STAV oppheves (nullitet), med medhold i EMDs Storkammerdom Case GUDMUNDUR ANDRI ÁSTRÁÐSSON v. ICELAND [[EMDN-2018-26374-J](#)]¹ av 1. Des.2020 og [straffeprosessloven § 343](#) annet ledd nr. 3.
2. Staten v/Domstoladministrasjonen som første prioritet er økonomisk ansvarlig, videre saksøkte Equinor ASA, B, C og D, i felleskap, en for alle, alle for en, dømmes til å betale saksøktes påløpte saksomkostninger i sak 11-108237PRI-STAV og senere ankeskriv i sak 13-035472PRI-GULA/AVD1 og Høyesterettskjennelser [HR-2013-01899-U](#) / [HR-2013-01900-U](#), kr 4 164 861 inkl. morarenter per 30.6.2022 jf. Bilag 2 sendt tingretten. Pluss ovenfor nevnte kr 106 800, totalt kr 4 271 661 pluss morarenter frem til betaling skjer. Subsidiært at det økonomiske kravet reises i eget søksmål.

Lagmannsrettens vurdering

[Straffeprosessloven kapittel 28](#) om private straffesaker ble opphevet ved [lov 18. juni 2021 nr. 122](#), men lovendringen trådte først i kraft 1. juli 2022. Stevning innkommet før 1. juli 2022 skal fortsatt behandles etter de nå opphevede bestemmelsene. A har ikke inngitt ny stevning, men fremmet begjæring knyttet til avgjørelse i tidligere privat straffesak. Begjæringen behandles etter det nå opphevede [kapittel 28 i straffeprosessloven](#).

Lagmannsretten kan prøve alle sider av tingrettens avgjørelse, jf. [straffeprosessloven § 409](#) første ledd, jf. [§ 385](#) andre og fjerde ledd. Anken avgjøres etter hovedregelen om skriftlig behandling, jf. [§ 385](#) første ledd.

Dersom det skulle vise seg at tingrettsdommeren i saken i 2013 var inhabil, medfører ikke det at dommerens avgjørelser er ugyldige/en nullitet, jf. Jens Edvin A. Skoghøy, *Tvisteløsning, Juridika*, 2022, side 221 og [HR-2020-1775-U avsnitt 33](#). Dette må gjelde tilsvarende for saker etter [straffeprosessloven](#). Dommen i sak 11-108237PRI-STAV er rettskraftig, og kan bare endres dersom vilkårene for gjenåpning er oppfylt. Det vises til tingrettens nærmere begrunnelse på dette punktet, som lagmannsretten i det vesentlige slutter seg til.

A har vist til lagmannsrettspraksis hvor rettskraftige dommer fra tingretten har blitt opphevet på grunn av inhabilitet hos tingrettsdommer/dommerfullmektig. Felles for disse avgjørelsene er at påtalemyndigheten hadde anket til gunst for domfelte etter [straffeprosessloven § 309](#), jf. eksempelvis [LA-2022-91966](#) og [LA-2022-90202](#). Det følger av [straffeprosessloven § 309](#) andre punktum at det kan ankes til gunst for siktede også når dommen er rettskraftig. Saksøkeren i en privat straffesak kan også anke til gunst for siktede/saksøkte etter [§ 309](#), jf. [§ 409](#) første ledd. A sin begjæring er ikke til gunst for Statoil/Equinor, og kan dermed ikke anses som en anke, som etter [§ 309](#) kan fremmes selv om dommen er rettskraftig.

Retten til rettferdig rettergang ved en uavhengig og upartisk domstol, jf. [EMK artikkel 6](#) nr. 1, [SP artikkel 14](#) og [Grunnloven § 95](#), gir ikke grunnlag for en «ubetinget opphevelse» av en rettskraftig dom som følge av anførsler om inhabilitet hos dommeren. Anførsler om at dommeren var inhabil kan brukes både som ankegrunn, og som grunnlag for å begjære gjenåpning, jf. [straffeprosessloven § 343](#) andre ledd nr. 3 og [straffeprosessloven § 389](#) tredje ledd jf. [tvisteloven § 31-3](#) første ledd bokstav a.

Tingretten har etter dette med rette avvist begjæringens punkt 1.

Lagmannsretten er enig med tingretten i at påstandens punkt 2, om sakskostnader knyttet til den tidligere saken, forutsetter gjenåpning av saken, og dermed også må avvises. Det vises til tingrettens begrunnelse, som lagmannsretten i det vesentlige slutter seg til.

Påstandens punkt 3, om at Sør-Rogaland tingrett skal dekke «løpende advokatkostnader til advokat etter saksøkers eget valg med spesialkompetanse innenfor menneskerettigheter», ble ikke tatt til følge. Lagmannsretten slutter seg til tingrettens begrunnelse også på dette punktet.

Anken har ikke ført frem, og den forkastes.

Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Anken forkastes.

1 Tilføyd av Lovdata.